

Colofon

Dit is een uitgave van het Universitair Netwerk Ouderenzorg van VU medisch centrum (UNO-VUmc) te Amsterdam.

Aanmelden voor de UNO Update kan via uno@vumc.nl.

Contactgegevens:

UNO-VUmc
V/d Boechorststraat 7
1081 BT Amsterdam
Mail: uno@vumc.nl
www.unovumc.nl

In dit nummer

Voorwoord	1
Nieuwe website UNO-VUmc	1
Nieuwe onderzoeken en subsidies	2
UNO-VUmc nu ook online actief	3
Symposium '17, terugblík	3
Update vanuit de themagroepen	4
IMPACT implementatie-traject een succes	5
Aankondiging	6
Update & Agenda	6

UNO Update

April 2018

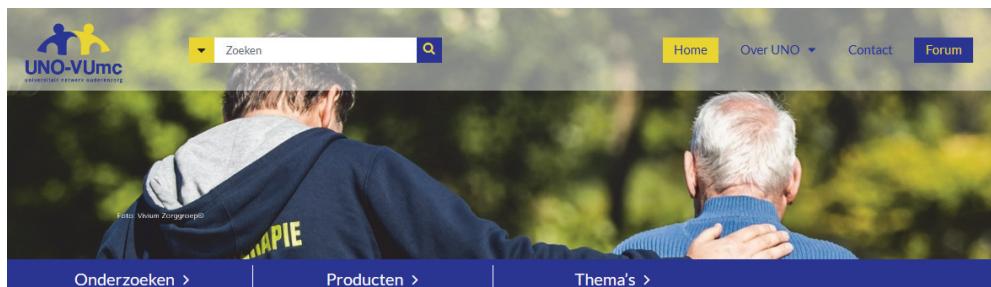
Voorwoord

Terwijl wij de eerste Update van dit jaar schrijven en samenstellen, realiseren wij ons weer hoe hard er met elkaar gewerkt wordt aan het verbeteren en verder ontwikkelen van de ouderenzorg in onze verpleeghuizen. Elke dag weer. Het is de drijfveer van ons netwerk. Vanzelfsprekend? Eigenlijk wel. Algemeen bekend? Zeker niet! En daar willen we verandering in brengen. Want ontwikkelingen, onderzoeksresultaten, afgeronde producten en successen mogen gedeeld worden. Met iedereen die daar profijt van of interesse in heeft. Verderop in deze Update lees je hoe je hier een bijdrage aan kunt leveren.

Het UNO-VUmc team,
Marike de Boer, Laura van Buul, Tineke Dekker, Maike Sparrius, Ruth Veenhuizen, Lizette Wattel & Cees Hertogh.

Nieuwe website UNO-VUmc

Tijdens het symposium in december al met trots gepresenteerd: de nieuwe website van het UNO-VUmc. Neem eens een kijkje, want hier vind je onder andere een actueel overzicht van alle lopende onderzoeken, beschikbare producten en toekomstige activiteiten. Er is ook een besloten forum waar onder andere themagroep leden en voorzitters van de UNO-commissies met elkaar kunnen communiceren: www.unovumc.nl

Universitair Netwerk Ouderenzorg

Het UNO-VUmc is het universitair netwerk ouderenzorg van VU medisch centrum. Onderzoekers en zorgprofessionals verbinden wetenschappelijke kennis met de dagelijkse praktijk in de 25 aangesloten zorgorganisaties.

Binnen het netwerk wordt antwoord gezocht op vragen uit de praktijk, bijvoorbeeld door wetenschappelijk onderzoek. De kennis uit dit onderzoek wordt gebruikt om de zorg te verbeteren. Zo dragen onderzoekers en zorgprofessionals bij aan de ontwikkeling van de ouderenzorg.

Het UNO-VUmc maakt deel uit van de afdeling huisartsengeneeskunde en ouderengeneeskunde van VU medisch centrum.

UNO-VUmc: door samenwerking beter.

SANO

Het UNO-VUmc werkt samen met de academische netwerken ouderenzorg in Groningen (UNO-UMCG), Leiden (UNC-ZH), Maastricht (AWO-ZL), Nijmegen (UKON) en Tilburg (Tranzo). Deze zes netwerken vormen samen de Samenwerkende Academische Netwerken Ouderenzorg (SANO).

Snel naar

- > Over UNO-VUmc
- > Onderzoeksdeelnemers gezocht
- > Deskundigheidsbevordering
- > Onderzoeksondersteuning
- > Thema: Hersenaandoeningen
- > Thema: Revalidatie
- > Thema: Organisatie van zorg
- > Nieuwsbrief

Nieuwe onderzoeken en subsidies

Euthanasie bij dementie op basis van schriftelijke wilsverklaring

De afdeling Huisartsgeneeskunde en Ouderengeneeskunde (H&O VUmc), waar UNO-VUmc een onderdeel van is, heeft een ZonMw subsidie gekregen voor een onderzoeksproject over euthanasie bij mensen met dementie op basis van een schriftelijke wilsverklaring. Een actueel thema met een grote urgentie. In dit project wordt toegewerkt naar een praktische handreiking voor artsen over hoe in de dagelijkse praktijk zorgvuldig omgegaan kan worden met schriftelijke euthanasieverklaringen van mensen met dementie.

Urineweginfecties bij kwetsbare ouderen

Samen met internationale partners heeft afdeling H&O VUmc een Europese subsidie gekregen voor een onderzoeksproject over urineweginfecties bij kwetsbare ouderen. In dit onderzoek worden verschillende interventies geïmplementeerd die zich richten op het verminderen van onnodig antibioticagebruik. Dit implementeren gebeurt bij thuiswonende en in zorgorganisaties opgenomen kwetsbare ouderen in verschillende Europese landen: Polen, Nederland, Noorwegen en Zweden.

Wegingskader voor onvrijwillige zorg bij kwetsbare doelgroep

In het kader van de nieuwe wet zorg en dwang hebben onderzoekers van H&O VUmc samen met Tilburg University (Tranzo) gewerkt aan de ontwikkeling van een wegingskader voor onvrijwillige zorg bij twee zeer kwetsbare groepen: mensen met een ernstige vorm van dementie en mensen met een matige tot ernstige verstandelijke beperking. Het doel van dit wegingskader is om in de afwegingen omtrent het al dan niet toepassen van onvrijwillige zorg explicet ook het perspectief van cliënten mee te wegen. Het wegingskader heeft vorm gekregen in een praktisch online hulpmiddel dat kan worden ingepast in de bestaande zorgstructuren. We hopen binnenkort in een pilot het wegingskader te kunnen gaan uitproberen in een aantal verpleeghuizen.

Het UPCARE onderzoek

Naam onderzoeker: **Tjarda Boere**

Doel: In het onderzoek wordt geëvalueerd of CRP POCT (C-reactief proteïne point-of-care testing) bij verpleeghuisbewoners met een verdenking op een lage luchtweg infectie (LLWI), (kosten)effectief is in het verlagen van antibioticagebruik.

Opzet: in september 2018 start een cluster Randomized Controlled Trial in 12 verpleeghuisorganisaties (looptijd: 1,5 jaar). In de interventiegroep wordt CRP POCT, aanvullend op het klinisch beeld, ingezet bij patiënten met een verdenking op een LLWI. In de controlegroep wordt standaardzorg zonder CRP POCT uitgevoerd.

Voor meer informatie over het onderzoek, mail naar t.boere@vumc.nl

Het ANNA onderzoek

Naam onderzoeker: **Jeanine Rutten**

Doel: Evaluatie of de inzet van een beslisboom voor de behandeling van urineweginfecties leidt tot beter antibioticum gebruik in verpleeghuizen.

Opzet: cluster Randomized Controlled trial (RCT). De interventie bestaat uit een beslisboom voor de behandeling van urineweginfecties die wordt ingebouwd in het elektronisch cliëntendossier YSIS. In de controlegroep vindt gebruikelijke zorg plaats. Start september 2018.

Deelnemen? Wij zijn op zoek naar verpleeghuisorganisaties met een capaciteit van tenminste 100 bedden somatisch/psychogeriatrische/geriatrische revalidatie en die gebruik maken van YSIS.

Interesse? Mail naar j.rutten1@vumc.nl voor meer informatie.

UNO-VUmc nu ook online actief

VOLG ONS, EN BOUW ZO AAN EEN GROTER EN STEVIGER NETWERK!

'Hoe zorgen we er voor dat we ons netwerk én de professionals daarbuiten bereiken, betrekken en inspireren met datgene waar het UNO-VUmc met haar aangesloten zorgorganisaties voor staat?'

Dat was het uitgangspunt bij de vraag of het zinvol is om ons netwerk ook op LinkedIn en Twitter te presenteren. En ja, meenden wij, dat is het zeker! Om meerdere redenen: social media is een passende manier om de nieuwste onderzoeken en resultaten te delen. Het is een manier om op de hoogte te blijven van alle ontwikkelingen die gaande zijn binnen de aangesloten organisaties in ons netwerk. Het vereenvoudigt het in contact komen, en blijven, met alle professionals van onze aangesloten organisaties. Én het stelt ons in staat de buitenwereld kenbaar te maken aan welke ontwikkelingen wij als netwerk elke dag zo hard werken en welke projecten of onderzoeksresultaten wij klaar hebben liggen om direct mee aan de slag te gaan.

Een nieuw type netwerk dus: via de mogelijkheden van LinkedIn en Twitter.

Mogen wij ook jou en jouw organisatie uitnodigen om ons te volgen via deze platformen? Met elkaar staan we sterker en bouwen we actief aan het verbreden en verstevigen van ons netwerk.

Volg ons, deel en praat mee!

UNO symposium 2017 - terugblik

Op 13 december 2017 vond het jaarlijks UNO symposium plaats. Het onderwerp van dit jaar – ‘goede zorg in de laatste levensfase’ – bleek veel professionals uit de UNO lidorganisaties aan te spreken. Er waren bijna 350 mensen aanwezig! Hiervan was ongeveer de helft verpleegkundige of verzorgende. Een terugblik op deze geslaagde dag:

In de ochtend kwamen verschillende aspecten van goede zorg in de laatste levensfase aan bod. Wat is goede zorg eigenlijk en wat is advance care planning (ACP)? Hoe wordt ACP toegepast in de eerste lijn? Hoe verloopt het ziekteproces bij dementie in de laatste levensfase? Hoe kijken mensen met dementie zelf naar hun ziekte en naar de toekomst? En welke rituelen en gebruiken zijn van belang aan het levenseinde, bij verschillende religies?

Tijdens de lunchpauze waren er stands waar zorgorganisaties producten, innovaties en best practices presenteerden waar zij trots op zijn. In de middag verdeelden de aanwezigen zich over twee sessies: één gericht op verpleging en verzorging en de ander op behandelaren. De dag werd afgesloten met een cabaret voorstelling over twee zussen die hun broer in een verpleeghuis opzochten. Waar de zussen een negatief beeld hadden van het leven van hun broer, bleek de broer het uiteindelijk heel erg naar zijn zin te hebben: *'Het verpleeghuis is het einde!'*

Voor mensen die niet bij deze inspirerende dag aanwezig konden zijn en toch meer zouden willen weten over dit onderwerp: de presentaties kunnen opgevraagd worden via uno@vumc.nl.

Update vanuit de themagroepen

Binnen het UNO-VUmc zijn drie themagroepen actief. Wat hebben ze de afgelopen maanden bereikt, waar zijn ze mee bezig of welke plannen hebben ze voor de komende tijd?

Themagroep Hersenaandoeningen is de laatste tijd druk bezig met het voorbereiden van de workshop Advance Care Planning (ACP). Dit is een gevolg van ons symposium van afgelopen december dat ‘goede zorg in de laatste levensfase’ als onderwerp had. Tijdens dit symposium hebben we een enquête gehouden met vragen aangaande gespreksvoering voor ACP. De resultaten laten zien dat 78% van de respondenten van de vakgroep verpleging en verzorging waren en dat zij zich over het algemeen wel bekwaam voelen om een gesprek over het levens einde te voeren met een bewoner. Vaak vervullen zij de rol van begeleider van de bewoner in deze gesprekken. In de komende workshop zijn wij van plan koppels van dokters en verpleegkundigen/verzorgenden uit te nodigen. In de workshop oefenen we gespreksvoering op een zodanige manier dat de dokters en verpleegkundigen/verzorgenden dit in hun eigen organisatie verder kunnen oppakken. Want hoe moet je nu eigenlijk reageren als een bewoner zegt dat hij het niet meer ziet zitten, maar dat je dat niet tegen de dokter mag zeggen...?

Themagroep Revalidatie

- 1) Patiëntgerichtheid: de deelnemers implementeren de aanbevelingen die ze hebben ontwikkeld voor het gezamenlijk met de patiënt stellen van revalidatiedoelen. Daarnaast onderzoeken we ideeën over patiëntgerichtheid bij patiënten en hun naasten en bij zorgverleners.
- 2) De in 2017 ontwikkelde factsheet over leefregels na een totale heupoperatie wordt geüpdateert.
- 3) De resultaten van de pilot met het meetplan GRZ in Leiden worden gebruikt om te bepalen welke plaats dit meetplan krijgt binnen het UNO-VUmc.
- 4) Samen met Marije Holstege (Evean) wordt een plan gemaakt voor het verbeteren van de praktijk met de resultaten van haar promotieonderzoek over succesvolle GRZ.
- 5) De deelnemers wisselen best practices uit.

Themagroep Organisatie van zorg

- 1) Het in kaart brengen van samenwerkingsverbanden tussen verpleeghuisorganisaties en professionals in de eerste lijn wordt voortgezet. Twee onderzoekers zijn sinds enkele maanden bezig met het afnemen van interviews hiervoor; naar verwachting wordt de dataverzameling in het voorjaar afgerond en gaat de themagroep aan de slag met het interpreteren van de data.
- 2) Rondom het onderwerp ‘infectiepreventie en antibiotica(resistentie)’ verdiept de themagroep zich momenteel in bestaande initiatieven bij verschillende partijen, zoals de ‘regionale netwerken antibioticaresistentie’, Vilans en Verenso. Kan de themagroep een bijdrage leveren aan bepaalde projecten? Ervoor zorgen dat relevante informatie beschikbaar komt voor het netwerk? Of zijn er juist vragen die nog niet worden opgepakt en waar de themagroep zich op kan richten?

GA VOORZICHTIG OM MET ANTIBIOTICA

DAARWORDTIEDEREENBETERVAN.NL

IMPACT implementatietraject een succes

Zonnehuisgroep Amstelland vertelt...

In de eerste helft van 2017 boden we UNO-organisaties de mogelijkheid om een evidence-based project gericht op zorgverbetering in te voeren. Men kon kiezen uit een methode om probleemgedrag en psychofarmaca-gebruik bij dementie te verminderen (GRIP op probleemgedrag) en een methode om de diagnose en behandeling van infectieziekten te verbeteren (IMPACT). In beide gevallen ging een team van drie medewerkers aan de slag met het implementeren.

Inmiddels is het project afgerond en geëvalueerd. Wat blijkt: in de meeste organisaties zijn de implementaties goed geslaagd en hebben deze geleid tot concrete verbeteringen! Een voorbeeld hiervan is de implementatie binnen Zonnehuisgroep Amstelland. Eén van de implementatieteams deelt graag de ervaring met ons:

Implementatie: IMPACT

Team: Inge Meily (adviseur kwaliteit en veiligheid), Maureen Huisman (SOG) en Mine van der Schouw (verpleegkundige) van **organisatie:** Zonnehuisgroep Amstelland (ZHGA)

Waarom deed ZHGA mee? ZHGA heeft meegedaan omdat we het verantwoord en zo restrictief mogelijk gebruik van antibiotica binnen onze organisatie willen stimuleren. Het implementatietraject van UNO-VUmc bood daarvoor een mooie gelegenheid met scholingsbijeenkomsten en een masterclass implementatie.

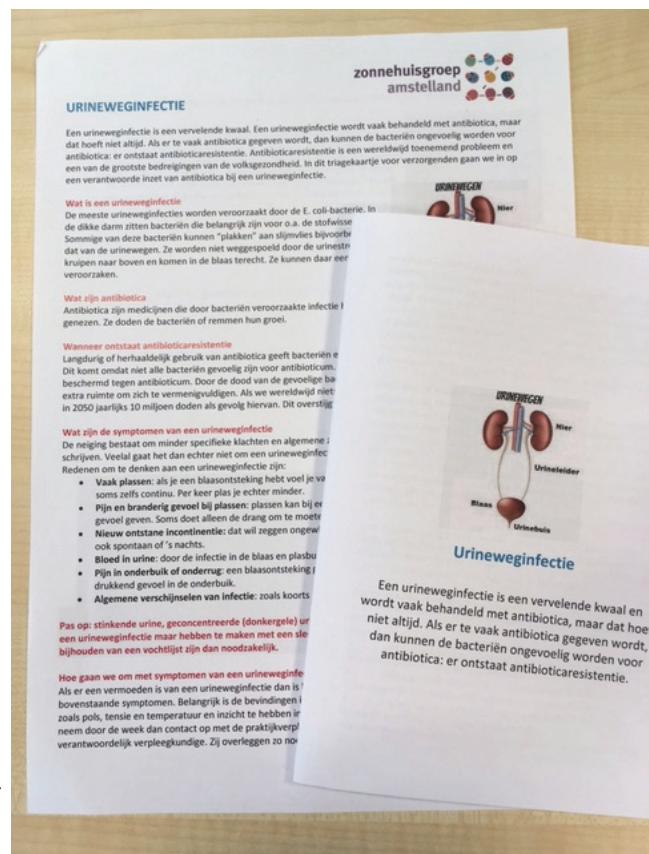
Wat was de aanpak? Wij zijn aan de slag gegaan met het implementeren van een 7-tal activiteiten.

Er is o.a. een triagekaartje voor verzorgenden gemaakt om een nieuwe werkwijze voor diagnostiek bij een urineweginfectie te implementeren.

Ook is er een enquête geweest onder de artsen over het voorschrijven van antibiotica; op basis hiervan zijn er nieuwe werkafspraken gemaakt in het artsenvoorleg.

Nieuw is ook dat er jaarlijks met de microbioloog een FTO infectieziekten wordt gepland en er zal in het inwerkprotocol voor nieuwe artsen extra aandacht worden besteed aan het voorschrijven van antibiotica zodat eerste keusmiddelen door iedereen gebruikt worden.

Leerpunten? We zijn enthousiast van start gegaan en daardoor hebben we teveel activiteiten tegelijkertijd willen oppakken. In het begin hadden we 12 activiteiten, deze hebben we beperkt tot 7 maar wellicht hadden we ons moeten focussen op maximaal 5 activiteiten.

Aankondiging netwerkbijeenkomst

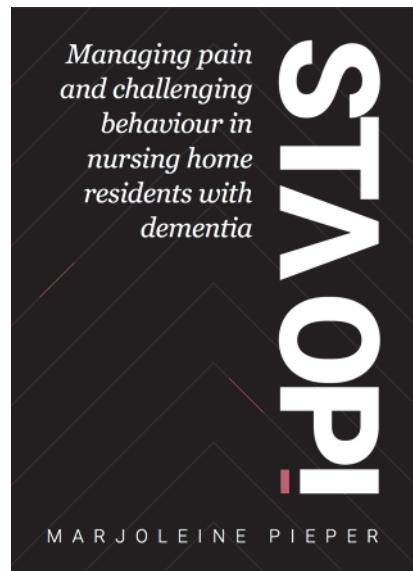
Op woensdag 23 mei van 10.00 tot 12.00 uur, vindt de volgende netwerkbijeenkomst plaats voor voorzitters van UNO-commissies en thema-groepsleden. Tijdens deze bijeenkomst presenteren wij onder andere een update van de onderzoeken en resultaten binnen onze themagroepen én vertellen wij over de ‘peilstation pilot’ die van september tot december 2017 is uitgevoerd. Dit project richt zich op het extraheren van structurele data over de verpleeghuiszorg vanuit het elektronisch cliënt dossier YSIS. Deze data kunnen gebruikt worden om onderzoeks- of beleidsvraagstukken mee te beantwoorden.

Update

- ♦ UNO-VUmc verwelkomde in 2017 twee nieuwe leden: Stichting Zorgcentra Rivierenland (SZR) en Zorgcirkel.
Wij hopen op een mooie samenwerking!

- ♦ Vanaf september 2017 loopt de UNO-stageopdracht voor leerling verzorgenden bij een aantal UNO-organisaties. Het thema van deze opdracht is infecties (niveau 3) en handhygiëne (niveau 4). Inmiddels zijn er 24 leerlingen aangemeld.
- ♦ Op 16 mei 2018 uur verdedigt Marjoleine Pieper haar proefschrift getiteld ‘STA OP! Managing pain and challenging behaviour in nursing home residents with dementia’. Bezoek onze website voor meer informatie hierover:
<https://bit.ly/2GJSGqC>

Agenda

11 april:	16:00 - 19:00 Platform Presentatie Onderzoek
16 mei:	13.45 - 15.45 Promotie Marjoleine Pieper
23 mei:	10:00 - 12:00 Netwerkbijeenkomst
08 nov:	10:30 - 16:00 SANO-wetenschapsdag
13 dec:	09.30 - 16.00 UNO-VUmc symposium